

JUNI 2026 · FOLKEVERSJON AV DEN ØKONOMISKE ANALYSEN AV TIME KOMMUNE

Kva skjer med pengane i Time?

Kommuneøkonomi er full av ord som «netto driftsresultat», «disposisjonsfond» og «behovskorrigert avvik». Men bak orda handlar det om noko alle kjenner: **inntekter, rekningar, sparepengar og lån**. Dette heftet forklarar — utan fagspråk — kva ein grundig gjennomgang av Times økonomi fann. Og Time har ein interessant vri: ein kommune som vel bort ei stor inntektskjelde av prinsipp, og difor må stramma inn på tenestene.

~36 mill.

så mykje mindre enn forventa brukar Time på administrasjon kvart år — den mest nøkterne sektoren. Også eldreomsorg og skule ligg langt under

0 kr

i eigedomsskatt på bustad og næring — Time har bevisst valt det bort. Kommunen krev berre eigedomsskatt på kraftanlegg

1,9 mrd.

i lån. Renta på ~5 % og store byggjeprojekt er den eigentlege grunnen til at kommunen strammar inn på tenestene

Tenk på kommunen som ein husholdning: Time «tener» nokså godt — skatt og overføringar frå staten. Det meste går til faste «rekningar»: skule, barnehage, eldreomsorg, helse. Men familien har **ikkje noko arvefond eller aksjar** å lena seg på — pengane må koma frå den daglege drifta. Samstundes har familien teke opp store lån for å byggja nytt (skular, hallar), og renta er høg. I tillegg har familien bestemt seg for å *ikkje* ta i bruk ei inntektskjelde dei kunne hatt (eigedomsskatt på hus). Resultatet: dei må spara på hverdagsutgiftene. Det er omtrent det som skjer i Time no — kommunen kallar det «omstilling».

Grunnlaget for dette heftet er ein full analyse bygd på opne offentlege tal (SSB, Statsforvaltaren, kommunens eigne rapportar, tilsyn og rekneskap). Den tekniske rapporten viser alle kjelder og utrekningar. Hovudtala her er frå 2025 — det siste året med endelege, reviderte tal (publisert 16. juni 2026).

Time brukar mindre enn forventa på nesten alt — med eitt unntak: barnevern

For å samanlikna kommunar rettferdig kan ein ikkje berre sjå på kronebeløp — ein kommune med mange barn treng meir skule, ein med mange eldre treng meir omsorg. Staten har difor eit eige reknestykke som seier kva kvar kommune *burde* trenga med akkurat sin befolkning. Vi har samanlikna Times faktiske forbruk med dette «forventa behov»-talet:

OMRÅDE	MEIR/MINDRE ENN FORVENTA PER ÅR	KVA BETYR DET?
Administrasjon («byråkratiet»)	36 mill. mindre	Drive svært nøkternt — den mest innstramma sektoren
Eldreomsorg og heimetenester	33 mill. mindre	Drive nøkternt — og avstanden auka kraftig frå året før
Grunnskule	33 mill. mindre	Drive nøkternt — men karakterane held seg gode
Barnehage	19 mill. mindre	Under forventa
Helsetenester (helsestasjon, legevakt m.m.)	16 mill. mindre	Under forventa — men minst innstramma; barn/unge vernast
Sosialhjelp m.m.	11 mill. mindre	Under forventa
Barnevern	6 mill. meir	Times einaste «dyre unntak» — og det veks. Les neste side

Det overraskande: Time driv dei store tenestene *billegare* enn det befolkninga tilseier. Administrasjon, eldreomsorg og skule ligg kvar for seg over 30 millionar under forventa. Kommunen kallar denne innstramma «omstilling». Spørsmålet er ikkje om dette er nøktern drift — det er det — men kor mykje av det som er bevisst sparing, og kor mykje som er at pengane rett og slett ikkje strekk til. Og kvifor akkurat barnevernet skil seg ut i motsett retning.

Reknestykket viser altså at Time er ein **nøktern kommune med eitt dyrt unntak: barnevern**. Det er ikkje fordi kommunen er «raus» med barnevernet. Forklaringa er ei anna — og litt urovekkjande. Det forklarar vi på neste side.

Kvifor brukar Time meir enn forventta på barnevern?

Barnevern er den einaste tenesta i Time som kostar *meir* enn forventta — om lag 6 millionar over, og gapet veks. Det er lett å tru at det betyr at kommunen er «raus» eller brukar for mykje. Men forklaringa er den motsette.

- **Eit lite barnevern blir dyrt per innbyggjar.** Time er ein liten kommune, og barnevernet er eit lite fagmiljø. Då blir det lite å «fordela kostnadene på»: éi enkelt tung sak, eller kjøp av eitt dyrt tiltak, slår kraftig ut når ein reknar per innbyggjar. Det er ikkje rausheit — det er at små tenester har høgare kostnad per sak.
- **Tenesta er sårbar.** Eit lite barnevern har lite å gå på når fleire tunge saker kjem samstundes. Det gjer både kostnaden og kvaliteten meir utsett enn i ein stor kommune.

Eit varsko frå staten: I 2020 førte Statsforvaltaren tilsyn med barnevernet i Time og fann **to lovbrøt**: kommunen mangla eit godt nok **styringssystem** for å sikra at alle undersøkingar vart gjorde forsvarleg, og ho sikra ikkje god nok **dokumentasjon** i alle saker. Tidspress gjorde at undersøkingane vart pressa. Sjølve sakene var elles «generelt grundige», og saka vart **lukka** etter at kommunen leverte ein plan for å retta opp. Dette er det einaste klare lovbrøtet staten har påvist i Time — og det traff nettopp barnevernet. Det betyr ikkje at kommunen brukar for mykje pengar, men at den tenesta som forvaltar dei mest sårbare barna har stått svakare på styring og dokumentasjon.

Kort sagt: Barnevernet er ikkje eit teikn på sløsing, men eit spel av at ein liten kommune har eit lite, sårbart fagmiljø med høg kostnad per sak. Utfordringa forsvinn ikkje ved å kutta — ho blir møtt ved å styrkja styring og dokumentasjon, slik tilsynet kravde, så pengane treffer betre.

Det Time samstundes vernar: Medan kommunen strammar inn på dei fleste tenestene, har politkarane bevisst valt å skjerma **barn, unge og psykisk helse** — helsestasjon, familiesenter og helsesjukepleiar på skulen. Helsetenestene er den einaste sektoren der innstramminga blei *mindre* frå eitt år til det neste. Time kuttar altså ikkje blindt: kommunen prioriterer dei yngste.

Stram, men på betringskurs — og utan eit arvefond å lena seg på

4,9 %

overskot i 2025 («netto driftsresultat») — solid, og ei klar betring frå eit svakt 2024 då overskotet var nær null

10,6 %

sparekonto («disposisjonsfond») målt mot årsinntekta. Alt er reelle driftspengar — Time har ikkje noko bunde arvefond

81 %

lånet tilsvarer fire femdelar av ei heil årsinntekt. Høg gjeld og høg rente er hovudgrunnen til innstramminga

Her er den ærlege historia. Time er ikkje styrtrik — men kommunen er på rett veg. Året 2024 var eit botnår: overskotet var berre 2,2 millionar (så godt som null), og kommunen måtte ta nesten 60 millionar frå sparekontoen. I 2025 ser det betre ut.

Inga arv å lena seg på

Mange kommunar har eit «arvefond» — til dømes pengar frå sal av kraftaksjar — som ligg i marknaden og pyntar rekneskapen i gode børsår. **Time har ikkje noko slikt fond.** Heile sparekontoen er reelle driftspengar. Det betyr at når noko skal sparast, må det sparast i den daglege drifta — det finst ingen finansiell pute som kan ta støyten.

Høg gjeld og høg rente

Time har teke opp store lån for å byggja — skular, ei ny ATO-avdeling, idrettshallar — og ein symjehall til rundt 365 millionar er utsett av økonomiske grunnar. Samla lån er om lag 1,9 milliardar, og renta var i 2024 rundt 5 prosent. Det er **renta og avdraga**, ikkje svikt i skatteinntektene, som er hovudgrunnen til at kommunen strammar inn. Kommunen kallar innstramminga «omstilling», og opposisjonen (SV/Ap) ville redusera kutta med til saman 25 millionar i året frå 2026 — men fekk ikkje fleirtal.

Den uutnytta moglegheita: Time har bevisst valt å *ikkje* ha allmenn eigedomsskatt på bustad og næring. Kommunen krev berre inn ein liten eigedomsskatt på kraftanlegg (rundt 7 millionar). Det borgarlege fleirtalet avviser bustad-/næringsskatt av prinsipp — eit punkt om å berre *utgreia* moglegheita blei stroke frå budsjettet for 2025. Det betyr at Time har ei inntektskjelde liggjande ubrukt, samstundes som kommunen strammar inn på tenestene. Å innføra eigedomsskatt er eit fullt legitimt politisk val — og å la vera er det òg. Men det er eit reelt val: pengane kunne ha dempa behovet for kutt. Spørsmålet er politisk omstridd, og bør takast med opne auge.

Det ærlege biletet er altså verken «Time er rik og har ingen problem» eller «Time er blakk». Det er ein nøktern kommune på betringskurs, utan eit arvefond i ryggen, tynga av høg gjeld og høg rente — og med ei bevisst avgjerd om å stramma inn framfor å henta inn nye inntekter.

Liten ordliste — «gresk» omsett til norsk

Netto driftsresultat

Det som er att av årets inntekter når alle rekningar og renter er betalte. I 2025 hadde Time eit solid overskot (**pluss** 4,9 %) — godt over det tilrådde nivået, og ei klar betring frå eit svakt 2024 då overskotet var nær null.

Disposisjonsfond

Kommunens sparekonto — pengar som i prinsippet kan brukast når noko sviktar. Måles i prosent av årsinntekta. Time: 10,6 %. Alt er reelle driftspengar; Time har ikkje noko bunde arvefond som pyntar talet.

«Omstilling»

Kommunens eige ord for innsparing og effektivisering. Når Time seier at ei teneste skal «omstillast», betyr det i praksis at ho skal drivast for mindre pengar. Storleiken på kravet er stor: opposisjonen ville redusera det med 25 millionar i året frå 2026, men fekk ikkje fleirtal.

Behovskorrigert / utgiftsbehov

Statens reknestykke for kva ein kommune burde trenga, ut frå kor mange barn, unge og eldre han har. Det gjer det mogleg å samanlikna Time rettferdig med heilt ulike kommunar — og det er dette som viser at Time driv det meste under forventa behov, men barnevernet over.

Netto lånegjeld

Kommunens «bustadlån». Times gjeld tilsvarear om lag 81 % av ei heil årsinntekt — høgt, og ein viktig grunn til at kommunen strammar inn. Renta på ~5 % gjer lånet tungt å bera.

Eigedomsskatt

Ein skatt kommunen kan velja å krevja inn på eigedommar. Time har bevisst valt å la vera på bustad og næring, og krev berre eigedomsskatt på kraftanlegg — ei mogleg inntekt som ligg ubrukt.

Endelege tal

2025-tala er no endelege (reviderte), publiserte av SSB 16. juni 2026, og er hovudåret i dette heftet. 2024-tala står att som samanlikning. Alle hovudkonklusjonar byggjer på endelege tal.

Kvar kjem tala frå?

Alt byggjer på opne kjelder: Statistisk sentralbyrå (KOSTRA), statens fordelingssystem, Times eigne årsrapportar, rekneskap og budsjett, og statlege tilsyn. Kvar einaste tallpåstand er sporbar til kjelda. Nokre detaljar i kommunens eigne årsrapportar låg i eit format som ikkje kunne hentast som tekst — det er ærleg omtalt i den tekniske rapporten.

Folkeversjon, oppdatert 16. juni 2026. Tal i millionar kroner der anna ikkje er sagt; hovudår 2025 (2024 som samanlikning). Viktig presisering: når analysen seier at noko kostar «mindre enn forventa», betyr det ikkje at tilbodet er dårleg — det kan vera bevisst, nøktern drift. Og når barnevern kostar «meir enn forventa», betyr det ikkje sløsing, men at ei lita teneste har høg kostnad per sak. Poenget er at vala bør takast med opne auge, og at nokon må seia kva som skal betalast for kva.